

Articulen vreedesverdrag met bosneegers van Booven Sarameca en Suriname 19 september 1762

1. De voorszegde bosneegers van Boven Sarameca en Suriname sullen met vergiffenis van al het gepasseerde erkent worden voor vrije lieden, mits zij nimmer off ooyt meer eenige vijandelijkheeden pleegen teegen de blanke, hetsij christenen off joden, gelijk ook de vrije indianen hier in begreepen sijn.

Sijn te vrede en beloove na te komen stiptelijk.

2. Alle haare dorpen sullen zij moeten aanwijzen en soo er dorpen, 't sij van neegers off indianen, die met hun in vriendschap leeven off correspondentie hebben, sullen zij die aanwijzen en tot de vrede overhaalen off dezelve helpen distrueeren.

Sijn te vrede en neeme sulx aen na te koome.

3. Sij sullen blijven woonen daar sij nu sijn en so0 sij souden willen van woonplaats veranderen, sullen zij daarvan alvorens kennisse moeten geeven en daarop eerst de approbatie van de regering deezer lande afwagten.

Sijn te vrede en neeme sulx aen na te koome.

4. Sij sullen opgeeven wie haar opperhoofden sijn en bij afsterven off veranderen eerst kennisse moeten geeven wie in de plaats komt, om van de regering geaprobeert en erkent te worden.

Beloove sulx na te koomen.

5. Sij sullen alle slaaven die zeedert de onderhandeling van vrede door de besending van die agter Auka bij haar begonnen overleeveren, sonder eenige agterhoudinge, en voorts in 't vervolg alle slaaven die bij haar koomen off die zij koomen te vangen, hetgeen zij sonder eenig onderzoek off conniventie sullen doen, ten eersten wel bewaard afsenden bij den heer Gouverneur en waarvoor aan haar sal werden betaald van f 40 tot f 50 na mate der verr off nabijheit der plaatse daar zij die sullen vangen. En sullen die werom gebragten slaaven nae welgevallen der blanken met de dood off anders na exigentie gestraft werden. Dat ten dien einde niet sal moogen voorgewent worden dat de slaaven die bij hun koomen het hebben gedaan uyt hoofde van mishandelingen van hun meesteren off anderen, dewijl de regeeringen hier alleen toekomt daarover kennis te nemen en de quaade meesters te straffen.

6. Sij sullen onder geen pretext hoe genaamt eenige slaaven bij haar moogen houden, met aanneeming om a1le en een ynder onder hen groot off kleyn die sulx sou derven onderneem en off deese vrede in eenige manier te contravenieeren ten eersten tot de uytgaave te dwingen en behoorlijk te straffen. Ook desnoods toestaan in gevalle sulx door eenig opperhoofd mogt gedaan worden en dat zij die niet ten eerst een wel uyterlijk binnen een maand konden dwingen, dat de blanke bij hun komen met een commando om de sodanige daartoe te noodsaken en te straffen, alzoo desulke die eenige slaaven verbergen sullen gehouden worden als breekers van de vrede en van haar vrijheit vervallen, in welken gevallen sij sig met de blanken sullen moeten voegen en deselve trouwelijk adisteeren in alles.

7. Soodrae sij van de heer Gouverneur off regeeringe alhier kennisse krijgen van eenige desertie van slaven, sullen zij ten eersten daarop uytgaan om die te vangen en teegen de premie in voege voorsz, uytleeveren.

8. Sij sullen ook in cas van muyterij van slaven off van buytenlandsche vijandt ten eerste daarvan verwittigt sijnde alle assistentie te doen. Sullende hun opperhoofd Sorge dat in sulken gevale de gevraagde manschappen geleeverd worden ter plaatse en onder de ordres van diegeene die door den heer Gouverneur off Gouverneur en Raaden sullen aangeweesen worden en in alle voorvallende occasien de blanke te assisteren en ten meeste nutte te sijn; ook in gevalle de bosneegers van agter Auka off bij haar soganaamde Mapana neegers onse slaaven mogten ophouden off anders de vrede mogte breekende ende blanken overlast doen, sullen zij de blanke assisteren om dezelve daartoe te dwingen.

Mede aangenoomen en sijn te vrede sijn te vervoegde ende order van sijn Excellentie en den Hoove ten allen tijde hebben de Eere.

9. In kas van noodsaakelijkheid sullen zij 5 off ses van de haare moogen herwaards senden, waartoe haar een teeken om te kunnen passeeren sal gegeven worden, welk zij ten eersten en direct bij den Heer Gouverneur sullen adresseeren, sonder sig ergens buyte permissie te mogen ophouden, sonder dat er meerder te gelijk sullen mogen komen, ten waare het noodig mogt sijn tot escorteeringe van weggeloopene slaaven, in welken gevalle aan haar de premie prompt sal worden betaald, sonder dat men gehouden sal sijn hun kost off onderhoud te geven.

Sijn hiermeede te vrede,

10. Sij sullen alle jaaren tot 50 in getal moogen afkoomen aan de kant van Sarameca tot aan de creecq Arwatticabo of Wanica off aan de kant van Suriname tot aan Victorie, met alle soorten van vee, hout, courjaalen, catoen off andere goederen om aldaar te negotieeren. Doch soo sijn eenige goederen aan Paramaribo off elders sullen willen senden sullen sijn niet sterker dan 8 off 10 teffens moogen afkoomen en daarvan als meede van haar negotie off goederen ten eersten bij haar aankomst kennisse geeven aan den heer Gouverneur, doch sullen des avonds na agt ure niet mogen op straat sijn om niet voor slaven aangesien en moeyelijkheid te ontmoeten, gelijk sijn ook alhier met geen messen off geweer langs straat sullen mogen gaan.

Sijn hiermeede vergenoeg(d), maer seggen sijn de rievier van Serameca selde bevaare sullen. Weegens na 8 uren over straat te gaan vraagen dan sulx hun sowell as aan de Joukaene mag gepermitteerdewerde en vraage omme een teekendt van 't land te mooge hebbe om gedestingeerd te werde van de andere vrije slave.

11. Sij sullen gehouden weesen de blanken alle respect te bewijsen, evenals andre vrij gemaakte alhier, en in gevalle van differente met eenige blanken offdat hun eenig quaad off molest word aangedaan sullen sijn gehouden weesen hunne klagten te brengen bij den Heer Gouverneur, die na exigentie van saaken hetselve sal laten ondersoeken en regt weedervaeren; gelijk sijn ook gehouden sullen sijn te straffen alle de soodanige onder hun die eenig quaad off mollest koomen te pleegen, selfs tot doodstraffen toe, en dezelve desnoods aan de blanken overleeveren, vooral die iets koomen te doen teegen deese accoord off tot verbreking der vrede, gelijk de blanke ook bevoegt sijn omme alle die van hen bij de blanke pexeeren te vangen en te straffen.

Sijn gewillig naa te koomen.

12. Sij sullen nooit met die van agter Auca een particuliere vrede buyten kennis van de blanke maken, nog dezelve in eenig geval, hoe ook mogte sijn, teegen de blanke assistentie te geven.

Beloove sulx te sulle doen.

13. Tot bevestiging van deese vrede word haar toegestaan hetgeen sijn gevraagd hebben en hun geaccordeert is van gereedschappen etc. volgens de lijst hierbij gevoegt, waarteegen sijn van hunne zijde tot meerdere verseekering sullen overleeveren vier gijzelaars, alle eige kinderen van opperhoofden, gelijk sijn ook deese vrede op de solemneelste wijze sullen moeten besweeren, in welken eed ook sal begreepen worden dat de over te leeveren gijzelaars weesentlijk eige kinderen van opperhoofden sijn, met de benaaming derselve alsmeede bij welke vrouw die geteelt sijn. Sullende alle de opperhoofden die niet kunnen koomen, de andere die koomen moeten magtigen om de vrede te sluyten en te beeedigen, die gehouden sullen sijn alle de naame der dorpen en opperhoofden op te geeven en ook te sweeren dat er geen meer off andere sijn, off wel op te geeve welke niet meede in de vrede treede, die sijn sullen moeten daartoe dwingen off uytroeyen. Sullen de gevangene die sijn krijgen (buyten onse weggeloopene slaaven) aan ons moogen verkoopen.

Benne berydt de gevraagde gijzelaers te geeve en alles na te koome en te doen. Verktaare en bevestige niet hunne gewoonnelijk eed geen meerderde dorpe en opperhoofden te hebben als sijn reeds hebbe gegeven

14. Sullen sijn gehouden weesen de goederen die hun tot present sullen gegeven worden van Victoria te haalen.

15. De vijf off ses neegers die nog onder hun zijn en Picolet en andere hebben helpen te vermoorden off in 't complot zijn getreden, aan ons ter diseretie over te leveren teegen de ordinaire praemie; doch soo sulx niet zou reusseeren, dan vast te stellen dat die neegers bij hun als slaaveu sullen moeten gehouden worden sonder hier te koomen.

Beloove gemelde slaave nooyt aen 't fort of onder het oog van een blanke te laete koome en onder hunne als slaave te houwden.

Darie, de opperhoofd van alle, Abini sijn opvolger en afgesante,
Coffy syn afgesnate Taam,
Lamotte sijn afgesante Jebooy,
Aloetoe present,
Abraham sijn afgesante Quamina,
Eija off Quakoe present,
Prima sijn afgesantee Acapo,
Maconde gouvernante van de Tou Vingas haer afgesante,
mede een Tou Vinga hiet Afoengoe
Cabriatie en Atama present,
Jantje Acoerie twee afgesante Monima en Pianga,
Moesienga en afgesante Jantie.

Bronnen:

Chris de Beet & Richard Price - De Samarakaanse vrede van 1762

Bronnen voor de Studie van Bosneger Samenlevingen (BSB)

Okke ten Hove en Thomas Polimé

Harderwijk, 20 september 2020: Roël, R. Lugard, E: tfk@teefuka.nl;

